

ZAGREBAČKO GLAZBENO PROLJEĆE

Bogato zagrebačko glazbeno proljeće 1990. godine prezentiralo je auditoriju spektralnu paletu serioznih koncerata s raznolikim sadržajem. Među njima treba istaći tri događaja od kojih je svaki za sebe zorni putokaz primjerene djelatnosti, entuzijazma i inspirativnog sadržaja koji seže k vrhunskim glazbenim parametrima.

31. ožujka u reprezentativnoj dvorani zagrebačkog MUZEJA MIMARA čuli smo dva renomirana dječja zbora MLADINSKI PEVSKI ZBOR iz Maribora (dirigent *Karmina Šilec*) i zagrebačku "ZLATNU NOTU" O.Š. "Nikola Luketić Kozarčanin" (dirigent *Paula Fabinger*). Već sama inicijativa zagrebačkog dječjeg zbora, njihovog lidera PAULE FABINGER i škole "Nikola Luketić Kozarčanin" da u Zagrebu organiziraju gostovanje (prvo ovakve vrste u gradu) renomiranog mariborskog zbora s dugogodišnjom tradicijom i međunarodnom reputacijom, predstavlja plemenitu akciju druženja, proširivanja horizonta kulture, spoznaje glazbenih vrijednosti pa i natjecanja. Interpretirajući široki repertoar od renesanse do suvremenih djela sakralne i svjetovne tematike mariborski zbor je predstavio stilsku izvedbu visokoga vokalnog umijeća koji je utemeljio osnivač zbora nedavno preminuli glasoviti pedagog BRANKO RAJŠTER. Šarmantnu prezentaciju efektne programa "Zlatne note" okrunio je nastup zbora dječaka, koji djeluje u okviru zbora, kao rijetkost i težnja k osvajanju vrhunskih parametara glasovitog zbora WIENER SÄNGER KNABEN.

16. travnja u istom prostoru bili smo svjedoci izvrsnoga glazbenog podviga zagrebačkog violončeliste MARIJANA JERBIĆA koji je integralno izveo SUITE ZA VIOLONCELLO SOLO Maxa REGERA. Kao stanovit "homage a Bach" ovaj ciklički opus duboke, meditativne glazbe s baroknim asocijacijama i kasnoromantičarskom paletom, predstavlja povijesni kuriozum čiji glazbeni sadržaj stavlja pred interpretu pored zahtjevnog virtuoiziteta i gotovo nadnaravnog muzikaliteta, zakučastu enigmatiku tonskog oblikovanja i agogičke ekspresije. U svijetu i kod nas obično se čuje izvedba pokojeg stavka iz Regerova ciklusa na koncertnim programima, pa je ovo bila premijera integralne izvedbe majstorova ciklusa kod nas. Osmišljeno koristeći zvuk violoncella Marijan Jerbić je s produhovljenim virtuoizitetom prezentirao veličanstveni sadržaj Regerovih suita sugestivnom interpretacijom koja će se pamtili kao izuzetan glazbeni podvig povijesnog značaja.

17. travnja u koncertnoj dvorani Hrvatskog glazbenog zavoda nastupao je zbor COLLEGIUM PRO MUSICA SACRA sa solistima: *Darija Hreljanović* - sopran, *Cecilija Pleša* - mezzosopran, *Želimir Puškarić* - tenor, *Matiša Rajčić* - bas, *Marija Čepulić* - violina, *Tinka Muradori* - flauta, *Georg Draušnik* - oboa i oboa d'amore, *Tin Mršić* - violoncello, *Carmen Tomljenović* - glasovir i *Mario Penzar* - orgulje. Dirigirala je s. IMAKULATA MALINKA. Na programu koncerta bila su djela Vinka Jelića: *Parnassia militia* (iz 1622. godine) i Albe Vidakovića (1914-1964): *Varijacije na koralnu temu* Oskara Sigmunda "Nebeskeg dvora Poslanik" za orgulje, *Preludij i fuga u c-molu za violinu i klavir*, *Zdravo Majko Djevice* u obradi A. Klobučara za vokalna sola i instrumentalnu pratnju, *Gospode duša* za muški zbor, *Zdravo, o moj anđele* za ženski zbor te III. *Staroslavenska misa* za mješoviti zbor i orgulje.

Tijekom dugogodišnje djelatnosti zagrebački zbor *Collegium pro musica sacra* renomiran je ambasador naše glaz-

bene baštine na koncertima u zemlji i inozemstvu. U ovom hvale vrijednom poduhvatu bili smo impresionirani bogatstvom glazbenog izričaja na koncertu u Hrvatskom glazbenom zavodu. Ljepota znamenita Jelićeva opsežnog ciklusa *Parnassia militia* (kojega je otkrio i javnosti predstavio muzikološkim radom A. Vidaković) zaiskrila je u svim značajkama našeg ranog glazbenog baroka. Izvedbom kompozicija Albe Vidakovića, nastalih na odobljescima tradicije hrvatskog cecilijanskog glazbenog pokreta, interpreti su nam prezentirali zanimljiv glazbeni individualitet skladateljevog umijeća u djelima originalnog muzičkog sadržaja. Nedvojbeno, ovaj koncert je bio i povjesni i muzikološki i umjetnički prikaz glazbenih vrijednosti starije i novije baštine.

U kontekstu glazbenih zbivanja programi navedenih koncerata bili su i bit će reprizirani u sakralnim prostorima kako bi što širem slušateljstvu bile prezentirane ove izvanredne glazbene vrijednosti i radost muziciranja.

Miloš LALOŠEVIĆ

OD KRAŠIĆA U PRIBIĆ

Izidoh na ulicu, a tek se počela prelijevati zora iz noćnog mraka. Tamnim nebom uski mjesec srp blijedo svijetli. Vjetar lahoru. Prohladno je te podigoh ovratnik.

Autobus u kome se nađoše samo četiri putnika cestom odmicaše. Bližiimo se Žumberačkom gorju koje se valovito dizalo prema daljini. Na postaji Jastrebarsko napustimo autobus. Dva sata čekanja na plavi autobus koji nas poveže u istočni dio Žumberka. U središtu smo Krašića. Sad se treba snaći i obaviti posao. Prošetah ulicom u kojoj su dvije, tri gostionice i trgovina. Kuće starinske pomiješale se s nekom jednokatnicom suvremenije gradnje. Rimokatolička crkva na uzvisini dominira svojim zvonicom i lijepom kupolom. Pozvonih na ulaznim vratima zgrade u crkvenom dvorištu. Časna sestra mi reče: "Župnik je nekud otišao". Uskoro se pojavi "Veseljko", kako ga ja nazvah u Sošicama za ručkom na proslavi grkokatoličke crkve posvećene sv. Petru i Pavlu. Sjetih se i bogatog stola koji na kraju obojiše kapljicama bijeloga i crnog žumberačkog vina. Napustih to veselo društvo, ali mi osta u sjećanju rečenica, kojom "Veseljko" dade do znanja pretpostavljenim iz Zagreba: "Svi smo dobri, ne treba nas premještati". Duhovito mi je ta zvučila sugestija!

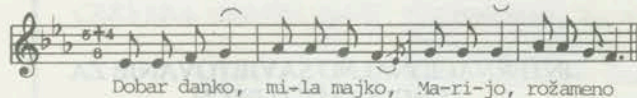
"Veseljko" se pojavi. Odloživši kupljeno povede me u susjedstvo, pravo u kuću Juraja Šimečkog iz Krašića, starog oko sedamdeset godina. Prisjeća se on davnih dana i lijepih običaja. Umoran od prevrtanja sijena na livadi sjede i poče govoriti:

O Ivandanu su djevojke išle selom u nošnjama: bijelim rubačama, bijelim preklopima (pregače) prošaranim crvenim vezom, i crvenim rubcem posebno vezanim na glavi. Još pantim kad sam bio dijete, a i kasnije veli Juraj, da je svako domaćinstvo sijalo konoplju. Kućnom obradbom dobivalo se platno za oblačenje, rublje, posteljina, ručnici i drugo. Dug je put obradbe od čupanja stabljika do izbijeljenog platna, a sav posao obavljale su žene. Danas kupuju platno a staru lijepu nošnju čuvaju u škrinjama samo za koju zgodu.

Grupa djevojaka obučениh u tako lijepe nošnje išle su selom i pred svakom su kućom zapjevale. Zvali su ih Krijesnice. Pjevale su ivanjsku pjesmu.

Ivanjska pjesma

Dobar danko, mi-la majko, Ma-ri-jo, rožameno

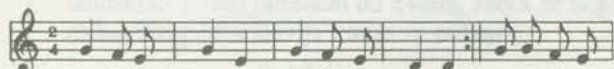
Dobar danko mila majko, Marijo rožameno
Evo došle smo pjevati, Marijo rožameno
Došle smo mi da pjevamo, Marijo rožameno
A i da nas darujete, Marijo rožameno
Hodi Ive, kralj te zove, Marijo rožameno
Da ti daje lepe dvore, Marijo rožameno
Lepe dvore i komore, Marijo rožameno

Kad su ih domaćini darovali, zapjevale su:

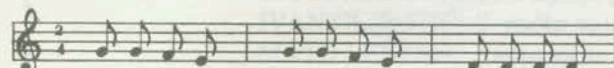
Fala lepa mila majko!

Naš je domaćin nastavio kazivati. Bio je i ovaj običaj. Tri dana prije Jurjeva i na taj dan udružila bi se po dva dečka, jedan s košarom a drugi sa zelenom granom obilazeći selom i pjevajući, skupljali su darove kao primjerice sir, jaja. Pjevali su jurjevsku popijevku.

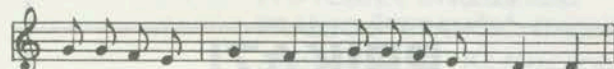
Jurjevská pjesma

Prošal je, prošal pisa-ni Va-zam. I-za mora
Do-šal je, do-šal zele-ni Ju-raj.

kr-va-vo-ga i- za lu-ga zele-no-ga,

po ši-rokom pu - tu, po de-belom dru- zu.

Prošal je prošal pisani Vazam,
Došal je došal zeleni Juraj.
Iza mora krvavoga, iza luga zelenoga.
Po širokom putu, po debelom družu.
Donesal je pedalj dugu travicu,
Lakat dugu mladicu.
Dajte mu dajte, što mu pre morete,
Dajte mu soli da su deblji voli,
Dajte mu kukuruzu da se krave bolje muzu,
Dajte mu slanine sa visoke planine.
Dajte mu jaje da se ne pokaje,
Dajte mu groš, da vam dode sveti Juraj još.

Zastao je razmišljajući. Reče: "Odvest ću ja Vas Barici koja je bila dobra pjevačica i pamti mnoge popijevke". Krenuli smo u susjedstvo. Punačka i vedra žena upravo je bila s nevjestom za objedom. "Sijeno moramo kupiti jer je na

svodu počela borba oblaka. Neodgodiv mi je posao, dođite drugom zgodom." Shvatila sam domaćicu i seoske poslove, pa se dogovorismo za moj naredni dolazak.

Autobus je stigao, a napustile su ga dvije žene. Upitah vozača za smjer kamo će krenuti. "Pribić i dalje", odgovorio je. Uskočih. Stigosmo i zaustavismo se na brijegu. Sišla sam ja i dvije djevojke. Pitam jednu, gdje je selo. "Pođite sa mnom, moja je kuća tamo", reče. Penjemo se dalje uz brijeg. S lijeve strane na brijegu u zelenilu krošnji je rimokatolička crkva, a mi smo skrenuli desno. Uprta pogleda u daljinu gdje se bregovi vežu jedan na drugi uskliknuh: prekrasnog li vidika! Visok čovjek, koji se bavio oko cvijeća u dvorištu, pogleda i nasmiješi se. "Ovdje je župni dvor", reče djevojka. Nasmiješi se nepoznati, pogledavši na put. Počeli smo razgovarati, nakon što je pozvao na kavu. Zahvalivši se rekoh mu kako me je put naveo ovamo. "Kad budete išli nazad, siđite do mosta na rijeci Kupčini, prijedite ga. Svratite u drugu kuću s desne strane puta, sva je obrasla ružama penjačicama. U njoj žive majka i kćerka. Kćerka je dobra pjevačica, pjeva i u crkvi. Ako nisu na livadi, uspjete ćete". Zahvalih se velečasnom, a moj pogled ponovo se zadržava na vidiku s mnošinom bregova koji se udaljuju poput valova na moru.

Prijedoh most, pokucah na vratima kuće obrasle ružama. Mukla tišina. Izađoh na cestu, čekajući neko prijevozno sredstvo da se vratim u Pribić Crkveni. Zaustavih jednu ženu s molbom da me poveže do susjednog mjesta. Stigosmo. Razgledam crkvu usred jezera, s velikom kupolom i visokim zvonikom. Prešla sam uskim mostićem do otočića prihvatila kvaku ulaznih vrata. Zaključanoj crkvi razgledah lijep mozaik iznad ulaza. Ovo je grkokatolička crkva što poput lotosovog cvijeta pliva na vodi. Vratih se k dvorcu o čijoj prošlosti nisam gotovo ništa znala. U vrtu sam ugostiteljskog objekta naručila voćni sok. Čovjek koji me je posluživao reče: "Tu je stolovalo vrhovno grkokatoličko svećenstvo. Napustili su ga jer im je oduzeto imanje i prešli su u Križevce". Dva krila su lijepo uređena u ugostiteljski objekt a treće je pak nastanjeno stanarima. Iznenadila sam se.

Sjedoh u autobus kraj jedne žene iz Pribića. Razgovarale smo. Njene riječi potvrđivale su riječi čovjeka koji me je podvorio u dvorcu.

Vratila sam se. Pristupačni ljudi su ostavili na mene ugodan dojam. Vidici su mi ostali u sjećanju. Neka neobična daljina kao da se ljulja u srebrnoj svjetlosti.

Zdenka MILETIĆ